

CAREI

Album

CAREI 2023

www.poca.ro

Acest material a fost realizat cu sprijinul Fundației Centrul de Promovare a Turismului Cultural „Grof Károlyi” 445100, Carei, str. 1 Decembrie 1918 nr. 1, jud. Satu Mare, România, tel.: +40261861481
castelul.karolyi@gmail.com

Publicația sau părțile acesteia pot fi reproduse numai cu permisiunea realizatorilor.
Publicat la Carei, 2023

Colaboratori/text: Nagy László, ec. Dragoș Georgescu, Poósz Lórand

Concepție/Grafică/Tehnoredactare: ec. Dragoș Georgescu

Foto: FotoClub „Vasile Vénig László” Carei: *Adrian Ștefănuți, Andreea Moisei, Bikfalvi Zsolt, Claudia Délczeg, Cristina Lincar, ec. Dragoș Georgescu, Farkas Alexandra, Fastus “Dzsozi” Josef, Hágén József, dr. Hágó Nándor.*

Copertă: foto ec. Dragoș Georgescu

ISBN:

Tipărit la

CAREI

Album

CAREI 2023

www.poca.ro

ISTORIE

Municipiul Carei se află în partea de nord-vest a județului Satu Mare, într-o regiune de câmpie, la 35 km de reședința de județ. Satul Ianculești, colonizat începând cu 1920, este localitate componentă a orașului.

Numele orașului s-a format din nume de persoane (în 1262 într-un document, Karul apare ca nume de persoană), originea căruia trebuie căutată în numele păsării „karul-karvaly”, termen preluat din limba veche turcească. Pasărea care figurează și în stema familiei Károlyi a fost probabil totemul familiei.

Deși între anii 1760-1926 este centrul comitatului Satu Mare, orașul cunoaște o slabă dezvoltare industrială, menținându-și caracterul agricol până în jurul anului 1960. În 1926 a fost atașat județului Sălaj, fiind centrul plasei Carei. După 1945, este centru de raion și face parte din regiunea Baia Mare, iar după 1968, cu ocazia reorganizării administrativ-teritoriale a țării, revine în județul Satu Mare.

Până la cel de-al Doilea Război Mondial, industria orașului era reprezentată de trei mori, fabrica de ulei „Ardealul” (pentru scurt timp și fabrică de săpun), fabrica de hârtie, trei fabrici de cărămidă, fabrica de unt, centrul de colectare și fermentare a tutunului și de câteva mici ateliere meșteșugărești (Holczman, Bandur).

Industrializarea orașului începe în anul 1960, treptat Careiul devenind un oraș industrial. În paralel cu industrializarea (fabrica de mașini și utilaje „Unio” cu 2500 de muncitori, fabrica de mobilă „Crasna”, fabrica de in și cânepă, fabrica de biscuiți, fabrica de conserve de legume, fabrica de lapte praf, fabrica de zahăr și câteva ateliere cooperatiste) se continuă construirea blocurilor în centrul orașului, în cartierele

„Eliberării” și „Mihai Viteazul”. Primele blocuri au fost construite la capătul străzii Căplenilor, constituindu-se treptat într-un cartier.

Aspectul urbanistic al Careiului se conturează după marele incendiu din 6 mai 1887 (când au ars 250 de locuințe). Reconstruirea locuințelor și organizarea străzilor se fac după o lege adoptată de comitetul orașului. (Orașul a mai suferit mari pagube, atât în urma cutremurului din 1834, cât și a incendiului din 1836).

Orașul reprezintă un nod de cale ferată. În anul 1871 a fost construită calea ferată Debrecen - Satu Mare, în 1887 cea dintre Carei - Zalău, iar în 1905 a fost redată circulației linia Carei - Mátészalka.

Numele orașului „villa Karul” apare într-un document datat din 1320, dar întemeierea localității este anterioară acestei date. În 1335 „possessione Nogkorwl” apare într-un document în vecinătatea localităților Kaplonmonostura, Kozar, Bobald și Tubultheleke (ultimele trei sunt localități dispărute).

În secolul al XIV-lea localitatea era o așezare mică, cu câteva străduțe, casele țăranilor fiind făcute din chirpici și acoperite cu trestie, în jurul domeniului familiei Károlyi și al domeniului Vaday (al cărui nume îl păstrează și astăzi străduța „Vaday-köz”, strada Gheorghe Barițiu). Într-un document datat din anul 1389 sunt amintite trei străzi din localitate: Berueucha (strada Bervenii), Bobaducha (strada Bobald) și Wyucha (strada Nouă).

În anul 1346 familia Károlyi obține privilegiul regal pentru organizarea târgului săptămânal (în fiecare sâmbătă), iar în 1387 Sigismund de Luxemburg emite un privilegiu, prin care acordă dreptul organizării „târgului de țară” în localitatea Carei. În urma privilegiilor orașul se dezvoltă, crescând și numărul iobagilor. În anul 1410 localitatea era în întregime în proprietatea familiei Károlyi, proprietate confirmată în 1419 și de o danie regală. În

documente localitatea este numită „oppido”, iar în 1428 apare sub denumirea Nagykároly („Nogkorwl”). Noi privilegii regale asigură organizarea târgurilor săptămânale și anuale.

În anul 1482 László Lancz Károlyi construiește o casă de piatră, în locul unde azi se găsește castelul.

În secolele XVI-XVII localitatea și împrejurimile sunt cuprinse de un val puternic de distrugeri. Orașul și satele învecinate sunt atacate, jefuite, incendiate de către turci și Habsburgi. După 1688 luptele dintre curuți și lobonți au periclitat bunurile și viața oamenilor. Dintr-o scrisoare a lui László Károlyi din 1670 reiese că orașul a fost jefuit și incendiat de trupele lui Gheorghe Rákóczi. În anul 1673 turcii din Oradea au asasinat 19 oameni, iar iobagii din Carei au fost siliți să plăteasca turcilor 900 de forinți anual.

Orașul și împrejurimile au suferit cele mai mari pierderi în timpul războaielor antihabsburgice, condusă de Francisc Rákóczi al II-lea. Între anii 1703-1705 baronul Sándor Károlyi a suferit o pagubă de 40000 forinți, iar iobagii, de 5049 forinți. În oraș mai locuiau 25 de gospodari. La 28 aprilie 1711, la Moftin, curuții depun armele în fața imperialilor, iar generalul Sándor Károlyi semnează tratatul de pace la Satu Mare.

În istoria orașului începe o nouă eră: colonizarea. În orașul abia locuit și în satele învecinate, unele pustii, contele Sándor Károlyi colonizează familii de șvabi. În 1712 sosesc în oraș primele familii, iar ultimele patruzeci și cinci ajung la Carei în anul 1774. Între anii 1712-1774 sunt așezate în oraș 466 familii de șvabi (în mare parte mici meșteșugari), din Germania (din localitățile Heggbach, Weingarten și Meßkirch), formând două cartiere în oraș: cartierul Șvabilor și cartierul Meșteșugarilor.

Românii din așezarea Bobald populează trei străzi, formând cartierul Haiducilor (astăzi străzile

Vasile Lucaci, Haiducilor și Titulescu). În 1740 contele Sándor Károlyi colonizează evrei în apropierea castelului, unde se formează cartierul Evreilor (în anul 1847 sunt 1483 de evrei în oraș, majoritatea comercianți și meseriași).

La sfârșitul secolului al XVIII-lea în oraș existau următoarele cartiere: cartierul Meșteșugarilor, al Șvabilor, al Haiducilor, al Străzii-Mari, al Orașului-Nou, al Evreilor și al Romilor, având magistraturi aparte pe cartiere (judele, notarul și un funcționar), iar romii un voievod. Tot în secolul al XVIII-lea sunt amintiți și nobilii curiali, cum erau familiile Vaday și Tömpe, care aveau proprietăți în oraș. Familiile Csiszár, Fekete, Jasztrabszky, Irinyi, Luby, Mede, Szaploncai și Suhányi, erau nobili inscripționali, aflându-se sub jurisdicție nobiliară.

Deși aveau un cartier agricol (marea majoritate erau iobagi și jeleri), se dezvoltă comerțul și meșteșugurile. În anul 1784 în oraș existau 370 meseriași, practicând 54 meserii uniți în bresle meșteșugărești.

În anul 1727 își începe activitatea gimnaziul piariștilor (primul director fiind Gábor Bentsik, iar ultimul – în anul 1948 – Béla Kovács). În 1754 contele Ferenc Károlyi înființează în oraș prima tipografie a comitatului Sătmar, iar în anul 1765 se deschide prima farmacie a orașului (farmacia Jellinech).

Dintre evenimentele secolului al XVIII-lea consemnăm arderea pe rug, la Carei, a ultimelor vrăjitoare. În anul 1730 Borka Tóth din localitatea Sarollyán a fost condamnată la moarte și arsă pe rug la Carei, iar în anul 1745 vrăjitoarele Pila Rekettye și Anna Varga din comuna Császló, au fost interogate și supuse la chinuri groaznice, condamnate la moarte și arse pe rug în oraș.

În secolul al XIX-lea se continuă dezvoltarea și urbanizarea orașului. După revoluția din 1848 orașul primește statut organizat, care intră în vigoare în anul 1876, când József Hegedűs devine cel dintâi primar

al oraşului. Sigilul şi stema oraşului datează din 1848, reîntărite în 1902 şi 1907 de împăratul Franz Joseph al Austriei.

În anii 1920 se constituie în oraş noi cartiere: cartierul Petreşti, Tireamului, Căplenilor, se populează cătunul Galambos, Tisztviselő-telep (str. Nicolae Iorga) cu locuinţele funcţionarilor din oraş.

Până în secolul al XVI-lea populaţia oraşului a fost maghiară, dar tabloul etnic se schimbă, în urma colonizărilor şi a mişcării populaţiei. Astfel, în anul 1779 în domeniul „Károly Mező Város” al contelui Antal Károlyi, compoziţia etnică a populaţiei se prezintă astfel: „Natio maghiar, rus, român, evreu, şvab, german. Gospodari cu locuinţă proprie 939, în cartierul Haiducilor 72, tot acolo jelerii 20, evreii au 32 de case. Suma 1063”.

Numărul locuitorilor în ultimele două secole se prezintă astfel: în anul 1789 – 7.823 locuitori; 1820 – 11.055; 1830 – 11.284; 1870 – 12.754; 1880 – 12.523; 1890 – 13.475; 1900 – 15.382; 1910 – 16.078; 1930 – 16.042; 1956 – 16.780; 1966 – 19.042; 1971 – 21.061; 1992 – 26.363; 2002 – 23.260.

Conform datelor ultimului recensământ din 2011, suprafaţa oraşului este de 1116 ha cu 4341 de clădiri în care se află 9004 locuinţe. Diferenţa o

reprezintă cele 4663 de apartamente, care au fost construite între anii 1960-1999 în centrul oraşului. Numărul locuitorilor este de 21.112, cu următoarea componenţă etnică: 10.950 maghiari, 8.077 români, 479 germani, 462 romi. După religie, 7.502 sunt romano-catolici, 6.697 ortodocşi, 4.121 reformati, 1.217 greco-catolici.

TÖRTÉNELEM

Nagykaroly, Szatmár megye második legnagyobb városa, a megye északnyugati részén, a megyeközponttól 35 km távolságra terül el. Közigazgatásilag hozzá tartozik a várostól 9,5 km távolságra fekvő, az 1920-as években épített Szentjánosmajor (Ianculeşti) falu.

A város neve Karácsonyi János szerint a területünkön élt kazároktól származik. Ma már bizonyított, hogy a magyarsággal letelepedett kazár néptöredék nevét a Kozár, Kozárd és más hasonló helynevek őrzik. (1335-ben egy oklevélben Kozar és Karul neve mint két különálló település szerepel: „...possessionis Kozar vocate ipsum de iure continget in comitatu Zothmariensi intra terminos quarundam possessionum videlicet Kaplonmonostura, Karul, Bobad et Tubulthelke...”

A Károly helynév pusztá személynévből keletkezett magyar névadással. (1262-ben a Karul mint személynév fordul elő.) Az alapjául szolgáló személynév eredete a régi török eredetű karul-karvaly madárnévben keresendő, ami a Kaplony-nemzetség Károlyi ágának totemmadara lehetett. A karul-karvaly madár a Károlyi grófok címerében is szerepel.

Az alföldi mezőváros, bár 1760-tól 1926-ig Szatmár megye székhelye, iparilag alig fejlődött. 1926-ban Szilágy megyéhez csatolták, majd 1945 után Nagybánya tartományhoz tartozott, mint járási (raion) székhely, 1968-ban a területrendezés alkalmával pedig Szatmár megyéhez került.

A második világháborúig a város iparát három malom, az olaj- és szappangyár, három téglagyár, a vajgyár, a dohánybevéltő és -fermentáló üzem továbbá néhány lakatosműhely (a Holczman- és Bandur-féle műhelyek) jelentették. A nagyobb arányú iparosítás az 1960-as években kezdődik és a város lassan „ipari várossá” alakul. Ez a környező falvakból is vonzza a munkaerőt, ami az itteni letelepedést vagy a

nagyarányú ingázást vont maga után. Az iparosítással párhuzamosan (a 2500 munkást foglalkoztató Unio gépgyártó üzem, a Crasna fafeldolgozó vállalat, a kender- és lenfeldolgozó üzem, a fonoda, a konzervgyár, a kekszgyár, a tejporgyár, a cukorgyár, a kibővített Ardealul olajgyár, több nagyüzemileg dolgozó műhely) folyik a tömbházépítés a város központjában, több ezer lakás épül az Eliberării és a Mihai Viteazul negyedekben, melynek utcák sorai esnek áldozatul. Az első tömbház-építkezés a Kaplony utca elején kezdődik, és itt is kialakul egy lakótelep. A város peremén is új utcasorok épülnek.

A belváros mai képe az 1887. május 6-i nagy tűzvész után alakul ki. A tűzvész alkalmával 104 telek és mintegy 250 lakóház lett a tűz martaléka, 3000 ember vált hajléktalanná. (Az 1834. évi földrengés és az 1836. évi tűzvész alkalmával is jelentős károkat szenvedett a város.) 1887. május 22-én a városi képviselőgyűlés építkezési szabályrendeletet fogad el, mely szabályozza az építkezések módját, az utcák kialakítását.

Nagykároly vasúti csomópont. 1871-ben épült az itt áthaladó Debrecen-Szatmárnémeti vasútvonal. 1887-ben megépül a Nagykároly-Zilah, majd 1905-ben a Nagykároly-Mátészalka közötti vasútvonal.

A város alapítói a honfoglaló Károlyiak voltak. A város neve 1320-ban fordul elő először egy oklevélben, azonban a telepítése sokkal korábbi időre tehető. 1335-ben említés történik Szatmár megyében „in provincia Nyír” egy „Nogkorul”-ról, de ez a Gutkeled nemzetség ősi birtoka volt. Ennek nevét a szaniszlói határban ma is őrzi a Karuly határnév.

A 14. században még nem lehetett nagy település. Utcái, apró, paticsfalú, náddal fedett háza a Károlyi udvarház köré épültek, a szomszédos településekre vezető utak mentén. Egy 1389-ben kelt oklevél három utcáját említi: Berueucha (Börvelyi utca), Bobaducha (Bobáld utca) és Wyucha (Új utca). Ebben az időben külön részen volt a Vadai udvarház a köréje épült házaival (nevét, helyét ma is őrzi a Vadai-köz néven ismert utca, a mai Gheorghe Barițiu utca neve). A fentiek ellenére a kis település már a 14. század elején központi szerepet tölt be a Károlyiak birtokán, amit az is bizonyít, hogy Károlyi András fiai

1346-ban a hét minden szombatjára vásárjogot kapnak I. Lajos királytól. 1387-ben Zsigmond brandenburgi örgróf, mint az ország főkapitánya,

szabad ispánságot (pallosjogot) adományoz Károlyi Merhard fiainak, Lászlónak és Andrásnak. Még ugyanez évben Zsigmond király országos vásártartási jogot adományoz Károlyi Merhard fiainak, a Szatmár megyei Károly nevű birtokukban.

A 15. században a város teljesen a Károlyiak birtokába kerül, 1419-ben új királyi adomány erősíti meg őket ebben. A 15. századi okiratokban a város neve mint „oppido Karol” fordul elő. 1470-ben a Vadai utcáról történik említés. A heti és országos vásárok tartásának jogát újabb adománylevelek biztosítják. 1477-ben Mátyás király Károlyi Lancz Lászlónak évi és heti vásárjogot adományoz: a heti vásárt keddre, az országos vásárt pedig Dorottya napjára, majd 1482-ben újabb két országos vásár tartására ad engedélyt.

A város életében, fejlődésében a 15. századtól jelentős szerepet játszott a Károlyi család, illetve a Károlyi-vár. 1482-ben Károlyi Lancz László „kőházat” épít a török betörések ellen. 1699-ben Károlyi Sándor a várat átalakíttatja, majd 1794-ben gróf Károlyi József a régi várat lebontatja, helyén kastélyt építtet,

amit 1894-ben gróf Károlyi István lovagvárrá alakított át. Ma is ebben a formájában áll a kastély.

A 16-17. században a várost inkább a pusztulás, mint a fejlődés jellemzi. A török dúlások fosztogatások mellett a labanc és kuruc hadak is sarcolják-fosztogatják. Ezt igazolják Károlyi László 1670. évi feljegyzései is: „... isten kegyelméből Károly az kastély meg maradt, de az városát Rákóczy György fejedelem többől ki égette, s lakosai el széledtek volt... Károly alól közel ezer juhomat el hajtották, vagyon már csak hátra az egy károlyi kastélyom...” Egy 1673-as jegyzőkönyvben is dúlásról, fosztogatásról olvashatunk: „Károly oppidum. In anno 1670... Somlyóru kicsapván a katonák az károlyi és bobáldi tehénmarhacsordát, hétszázig valót Somlyóra hajtották... Anno 1673 Szent István hetiben, feles magyarral a váradi törökök kicsapván, vágtnak le 19 embereket... az török császár számára kellett meghódolnunk. Minden esztendőre kilencszáz forintot kellett ígérnünk... adtunk most pünkösdi ünnep tájban ötszázötven forintokat.”

A város és környéke a legnagyobb károkat, veszteségeket a Rákóczi-szabadságharc alatt szenvedte el, melynek egyik színtere Szatmár megye volt. Sok falu elnéptelenedik, a lakosság elmenekül, kuruccá lesz, vagy elvész a harcokban. Egy összeírásból megtudhatjuk, hogy 1703-1705 között „Nagykárolyból elhajtották Károlyi Sándor ménesét, gulyáját, sertésnyáját, vetéseit tönkretették, az anyagi kára 40.000 forint... Az itteni parasztság 5049 forint kárt szenvedett. A parasztok adtak a megszálló seregeknek 30 köböl lisztet, 3000 köböl abrakot, 19 vágómarhát. Az összeírásakor 25 gazdaember lakott a városban. Kuruccá lett Károlyból 98, megöletett 29.”

A nyolc évig tartó háborúskodásnak a szatmári béke vetett véget 1711-ben. Ezzel Nagykároly történetében is új korszak kezdődik: a telepítések

kora. Az elnéptelenedett falvakba és az alig lakott Nagykárolyba gróf Károlyi Sándor, aki hatalmas birtokokat szerez magának, svábokat telepít. 1712-ben érkeznek az első sváb telepesek, az utolsó 45 család 1774-ben települ a városba. 1712-1774 között 466 sváb család telepedett le a városban a németországi Württemberg, Biberach és Ravensburg környékéről (Heggbach, Weingarten és Meßkirch helységeiből). A betelepültek két új városrészt népesítenek

be: a Sváb-részt és a Mester-részt. A szomszédos kisebb falvak maradék népessége is Nagykárolyban telepszik le. A bobáldi román lakosság népesíti be a Hajdúvárost (három utcát: Nagyhajdúváros – ma Vasile Lucaciu utca, Kishajdúváros – ma Haiducilor utca és Hajdúköz – ma Titulescu utca). 1740-ben gróf Károlyi Sándor nagyszámú zsidóságot telepít a városba, akiknek 50 belső telket ad a kastély melletti birtokán. Így alakul ki a Zsidóköz. 1847-ben már 1483 zsidó élt a városban, nagyrészt kereskedők és mesteremberek.

A 18. század végén a város a következő részekből áll: Mester-rész, Nagytutcai-rész, Sváb-rész, Újváros és Hajdúváros, mindegyik külön „kormányhatósággal”, előjárósággal. Külön városrészek a Zsidó-köz (communitas), a Cigányvég (külön vajdájuk van) és a szabad kúriális nemesek birtokrészei: a Vadai-kúrián mintegy hatvan, a Tömpe-kúrián tizenkét ház állt. E nemesi kúriákon kívül voltak voltak még úgynevezett „inscriptionalis nemesi kúriák” is, melyek a nemesi hatóság alá tartoztak, mint a Fekete, Asztalos, Csiszár, Irinyi, Szuhányi, Jasztrabszky, Luby, Mede és Szaplonczay kúriák.

A város nem csak területileg terjeszkedett, de gyarapodott a lakosság száma, fejlődött ipara és kereskedelme is. 1784-ben a mesteremberek 54 iparágat üztek a városban, az iparosok száma 370 volt, akik céhekbe tömörültek (80 gubás, 73 csizmadia, 19 fazekas, 27 szabó, 26 takács, 17 varga, 18 cipész stb.)

1725-ben gróf Károlyi Sándor kegyes tanítórendet (piaristákat) telepít a városba, számukra társasházat és iskolát építtet, ahol 1727-ben megkezdődik a tanítás. (Az iskola első igazgatója Bentsik Gábor házfőnök és plébános, utolsó igazgatója 1948-ban Kovács Béla volt.) 1754-ben gróf

Károlyi Ferenc megalapítja Szatmár megye első nyomdáját a városban. 1765-ben megnyílik az első gyógyszerár (Jellinech).

A 18. század eseményeihez tartozik, hogy Magyarországon Nagykárolyban voltak az utolsó boszorkányégetések. 1730-ban Tóth Borka „...Sarollyánba való (...) elevenen tűzre ítéltetett és Nagy Károlyban meg is égettetett.” 1745-ben „Rekettye Pila és Varga Anna Császlóra való asszonyok, a társaiknak ki nyilatkoztatására minden szokott kínzások alá vetettek, ez után Károlyban elevenen meg égettettek.”

A 19. században a város lassan fejlődik, ez főleg a belterület átalakulását eredményezi. 1850-ben – mint Fényes Elek írta Magyarország geographiai szótára című munkájában – „Károly (-Nagy) népes és csinos mezőváros... Népessége 11284 lélek, többnyire magyarok, kevesebb németek, zsidók, románok, oroszok. Vallásukra nézve 4792 római katolikus, 2000 görög katolikus, 248 evangélikus, 2258 református, 1768 zsidó. Van római katolikus plébánia, piarista kollégium, református és evangélikus anyaekeklézsia, két görög katolikus templom, melyek közül egyik a románoké, másik a magyaroké és oroszoké, egy sinagóga, postahivatal, sóház, normális iskola, királyi gymnasium az ájtatos atyák felügyelete alatt, könyvnyomda, s igen számos céhbéli mesterek és kereskedők. A város heti és országos vásárai különösen gabonára, szarvasmarhára, lóra és sertésre nézve nevezeteseek... A magános házak többnyire alacsonyok.”

A város 1848-ban rendezett tanácsú város lett,

ez azonban csak 1876-ban lépett törvényesen érvénybe, amikor Hegedűs József lett a város első polgármestere. Ekkor kapta a város a régi címerét is.

Az 1920-as években új városrészek települnek: Petri-telep, Teremi-telep, Kaplonyi-telep, beépül a Galambos- és Tisztviselő-telep.

A város népessége feltehetőleg a 16. századig magyar volt, később a betelepült, betelepített jobbágynépség igen színessé tette az etnikai képét. 1779-ben Károlyi Antal domíniuma, „Károly Mező Város” a következő összetételű: „Natio magyar, orosz, román, tóth, zsidó, német és sváb. Van házzal bíró gazda, no. 939, az Hajdúvárosiak házak 72, Házzal bíró zsellér ugyanott 20, Zsidóknak házak 32, Summa 1063.”

A lakosság száma az utóbbi két évszázadban a következőképpen alakult: 1789-ben 7823, 1820-ban 11055, 1830-ban 11284, 1870-ben 12754, 1880-ban 12523, 1890-ben 13475, 1900-ban 15382, 1910-ben 16078, 1930-ban 16042, 1956-ban 16780, 1966-ban 19042, 1971-ben 21061 és 1992-ben 26363 lakosa volt.

A város beépített területe 1.116 ha. A legfrissebb, 2011-es népszámláláskor 4.341 lakóépülete volt összesen 9.004 lakással, a különbözetet az 1960-1990 között épült közel 5.000 tömbházlakás (blokklakás) jelenti. Lakossága ugyanekkor összesen 21.112 fő. Nemzetiségi hovatartozás szerint: 10.950 magyar, 8.077 román, 479 német, 462 roma. Vallásfelekezet szerint: 7.502 római katolikus, 6.697 ortodox, 4.121 református, 1.217 görögkatolikus.

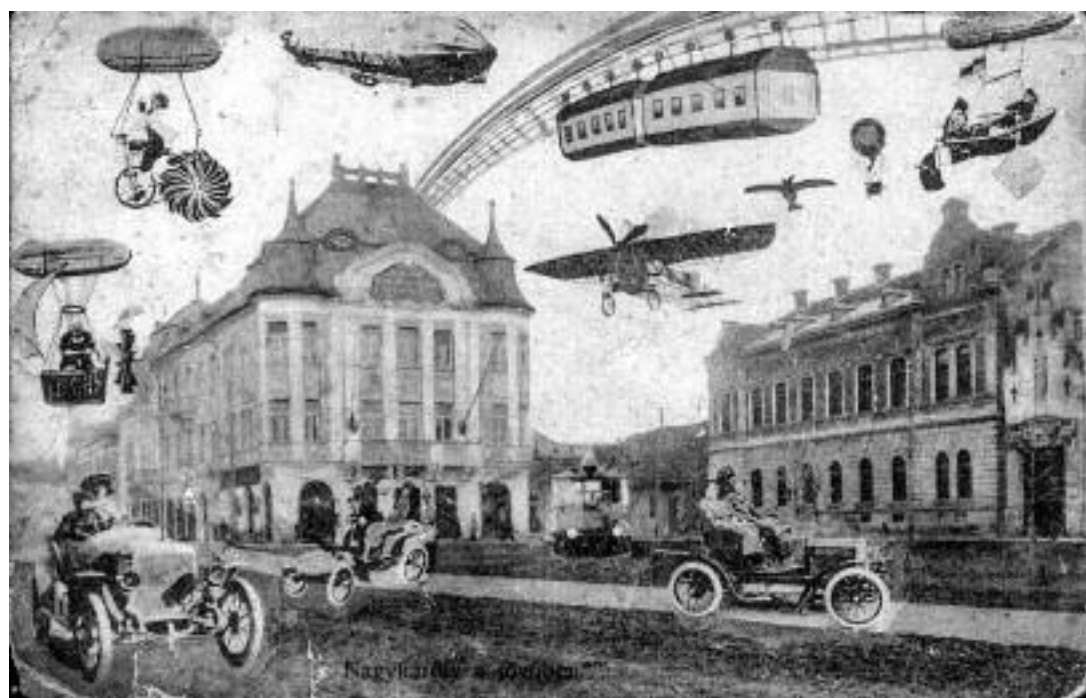

HISTORY

The municipality of Carei is located in the Northwestern part of Satu Mare county, in a plain region, 35 km far from the capital of the county. The village of Ianculești, colonized beginning with 1920, is a locality which administratively belongs to the town.

The town was called after a person's name (in 1262, in a document, 'Karul' appears as a name of a person), but the etymology of the word can be traced back in the name of a bird 'Karul-Karvaly', taken from the ancient Turkish language. The bird that can be found on the coat of arms of the Károlyi family as well was most probably the totem of the family.

Although between 1760-1926 the town is the county town of the Szatmár county, the industrial development is not significant and it basically preserves its agricultural specific until about 1960. In 1926 it was attached to Sălaj county, being the centre of Carei region. After 1945, it becomes the capital town of the region, it is included in the Baia Mare district, and after 1968, along with the administrative-territorial reorganization of the country, it returns to the Satu Mare county.

Until World War II, the industry of the town consisted of mills, the Oil Factory 'Ardealul' (a soap factory, for a short period of time), a paper factory, three brick factories, a butter (dairy) factory, a station for collecting and fermenting tobacco and some small handicraft workshops (Holczman, Bandur). The industrialization process of the town starts in the 60s, and Carei gradually turns into an 'industrial town'. As a consequence of industrialization ('Unio' Machinery and Plants Factory with 2,500 workers, 'Crasna' Furniture Factory, the Flax and Hemp Factory, the Cotton Spinning Mill, the Biscuits Factory, the

Vegetable Canning Factory, Milk Powder Factory, Sugar Factory, and some joint craftsmen's workshops [craftsmen's cooperative]), new blocks of flats are built in the centre of the town, in 'Eliberării' and 'Mihai Viteazul' districts. The first blocks of flats were built at the end of Căplenilor Street, which becomes a district of blocks itself.

The town's urban shape is outlined after the great fire that occurred on the 6th of May 1887 (when 250 houses were burnt down). The rebuilding of the houses and the organizing of the streets are done according to the town planning regulations adopted by the Town's Council (other important damages that had affected the town were those produced by the earthquake of 1834 and the fire of 1836).

The town is a railway junction point. In 1871 the Debrecen - Satu Mare railway was built, then, in 1887, the one between Carei and Zalău and, in 1905, the one between Carei and Máté-szalka was restored for transportation purposes.

The name of the town, 'Villa Karul', first appears in a document dated in 1320, but the foundation of the town can be traced back to earlier times. In 1335, 'possessione Nogkorwl' is mentioned in a document, in the neighbourhood of

Kaplonmonostura, Kozar, Bobald and Tubultheleke (the last three localities do not exist anymore).

In the 14th century, the locality was a small settlement, with a few streets, with peasants' houses made of adobe and covered with thatched roof, built around the domain of the noble Krolyi family and around the Vaday domain (the name of which was preserved and nowadays is the informal name of 'Vaday-kő', a small street in Carei: Gheorghe Barițiu Street). In a document dated in 1389, the names of

three streets from Carei are mentioned, and these are: Berueucha (Berveni Street), Bobaducha (Bobald Street) and Wyucha (Nouă Street).

In 1346 the Károlyi family obtains the royal privilege of organizing the weekly fair (every Saturday), and in 1387, Sigismund of Luxembourg issues a privilege that gives them the right of organizing annual fairs in Carei. Once these privileges granted, the small town started to develop, and the population increases in number, including the serfs' class. In 1410, the locality was entirely the property of the Krolyi family, property which is also confirmed in

1419 by a royal act of donation. In documents, the settlement is referred to as 'oppido', and in 1428 it appears under the name of Nagykároly ('Nogkorwl'). Further royal privileges made it possible to have weekly and annual fairs.

In 1482, László Lancz Károlyi sets the foundation and builds a house made of stone, on the very place where the castle stands today.

During the 16th-17th centuries, devastation is the word that best characterizes the locality and the neighbourhood. The town and the surrounding villages are attacked, robbed, set on fire both by the Ottoman invaders and by the Habsburgs. After 1688, the clashes between the rebels ('kuruc') and the imperials ('labanc') were threatening and jeopardizing the estates and the lives of the people. According to a letter written by László Károlyi in 1670, the town was robbed and set on fire by George II Rákóczi's troops. In 1673, the Turks from Oradea murdered 19 people, and the serfs from Carei were forced to pay 900 Forints to the Turks annually.

The town and the surroundings suffered the greatest losses during the anti-Habsburgic riot, led by Francis II Rákóczi. Between the years 1703-1705, Baron Sándor Károlyi suffered a loss of 40,000 Forints. The serfs of the town had a loss of 5,049 Forints. The town was inhabited only by the 25 families that had been left. The situation changes nevertheless on the 28th of April 1711, when the kuruc surrender to the imperials at

Moftin and General Sándor Károlyi signs the Peace Treaty of Satu Mare.

A new era begins in the history of the town: its colonization. The barely inhabited town and neighbouring villages, some of which were completely deserted, is now colonized with Swabian families by Count Sándor Károlyi. In 1712, the first families arrive in the town, while the last 45 families arrive to Carei in 1774. Between 1712-1774, 466 Swabian families are settled down in town (mostly handicraftsmen) from Germany (from Heggbach, Weingarten and Meßkirch), forming two districts in town: the district of the Swabians and the district of the handicraftsmen.

The population of Bobald village inhabits three streets, forming the 'Hajduváros' District (Vasile Lucaciu Street, Haiducilor Street and Titulescu Street). In 1740, Count Sándor Károlyi colonizes the Jews in the neighbourhood of the castle, where the Jews' District is

set up (in 1847 there are 1,483 Jews in the town, most of them merchants and handicraftsmen).

At the end of the 18th century, the following districts were already set up in the town: the Craftmen's, the Swabians', the Outlaws', the Main Street's, the New Town's, the Jewish and the Gypsy ones, separately organized, each district having its own Magistrature, with its Magistrate Judge, a Notary and a clerk, while the Gypsies had their own leader, a voivode.

It is the same 18th century, when the so-called 'curial' nobles (not subjected to the Count's authority) are mentioned, such as the Vaday and Tömpe families, having properties in town. Families like Csiszár, Fekete, Jasztrabszky, Irinyi, Luby, Mede, Szaploncai and Suhányi were nobles under the territory of the Count and under noble jurisdiction.

Although the main activities of the town were based on the agriculture (the majority of the population were serfs and peasants with no or very small pieces of land), trade and handicrafts are developing as well. In 1784 we can find 370 craftsmen, practicing 54 different handicrafts and, moreover, they are joined in Crafts' Unions.

1727 was the starting year for the activity of the

Piarist Gymnasium (the first Principal was Gábor Bentsik, and the last, in 1948, was Béla Kovács).

In 1754, Count Ferenc Károlyi founds the first printing house of the Szatmár county in town, and in 1765 the first pharmacy (drugstore) of the town is opened (Jellinech Pharmacy).

Among other events of the 18th century, we note the punishment of the last 'witches' from Carei, which was part of the Hungarian territory in those times, by suffering at the stake. In 1730, Borka Tóth from Sarollyán was sentenced to death and suffered at the stake in Carei. In 1745, the 'witches' Pila Rekettye and Anna Varga from Császló village were interrogated, tortured in a horrible way, sentenced to death and burnt on the stake in the town.

In the 19th century, the development and the process of urbanization of the town continues. After the revolution in 1848, the town receives the status of a community with organized administration, status that is in force starting from 1876, when János Hegedűs becomes the first Mayor of the town.

The seal and the coat of arms of the town are dated from 1848, confirmed in 1902 and in 1907 by Emperor Franz Joseph.

During the 1920s, new districts are built in town such as: Petrești, Tireamului and Căplenilor Districts. Also, the Galambos hamlet is populated, and the so-called 'Tiszttviselőtelep', the residential area of the civil servants (today Nicolae Iorga street).

The population was Hungarian until the 16th century, but through several processes of colonization and the movements of the population, the ethnical distribution would be changed. Thus, in 1779, the ethnical composition of the population belonging to Count Antal Károlyi's noble property 'Károly Mező Város' is the following: 'Nations: Hungarian, Russian, Romanian, Jewish, Swabian, German. 939 householders with own properties, 72 inhabitants in Hajduváros (Outlaws' District), 20 peasants with no properties in the same district, while 32 Jews are owners of houses. The total is 1063'.

The number of the population over the last two centuries had the following evolution: in 1789 – 7,823 inhabitants; 1820 – 11,055; 1830 – 11,284; 1870 – 12,754; 1880 – 12,523; 1890 – 13,475; 1900 – 15,382; 1910 – 16,078; 1930 – 16,042; 1956 – 16,780; 1966 – 19,042; 1971 – 21,061; 1992 – 26,363; 2002 – 23,260.

According to the data of the latest census, from 2011, the town lies on 1,116 hectares, and it has 9,004 dwellings. Among these, almost 5,000 are block flats, which were built between 1960-1990 in the centre of the town. Carei has a population of 21,112 inhabitants, that presents the following ethnical distribution: 10,950 Hungarians, 8,077 Romanians, 479 Germans, 462 Romani. From the religious point of view, 7,502 are Roman-Catholics, 6,697 are Orthodox, 4,121 are Reformed, 1,217 are Greek-Catholics.

CASTELUL KÁROLYI KASTÉLY / CASTLE

CASTELUL KÁROLYI KASTÉLY / CASTLE

CASTELUL KÁROLYI KASTÉLY / CASTLE

CASTELUL KÁROLYI KASTÉLY / CASTLE

CASTELUL KÁROLYI KASTÉLY / CASTLE

CASTELUL KÁROLYI KASTÉLY / CASTLE

CASTELUL KÁROLYI KASTÉLY / CASTLE

CASTELUL KÁROLYI KASTÉLY / CASTLE

1

1

CASTELUL KÁROLYI KASTÉLY / CASTLE

CASTELUL KÁROLYI KASTÉLY / CASTLE

CASTELUL KÁROLYI KASTÉLY / CASTLE

PARCUL CASTELULUI / KASTÉLYKERT / PARK

PARCUL CASTELULUI / KASTÉLYKERT / PARK

PARCUL CASTELULUI / KASTÉLYKERT / PARK

PARCUL CASTELULUI / KASTÉLYKERT / PARK

**Biserica romano-catolică cu hramul “Sfântul Iosif de Calasanz”
Kalazanci Szent József római katolikus templom
Joseph Calasanctius Roman Catholic Church**

Catedrala ortodoxă română Sf. Dimitrie Izvorătorul de Mir
Mirhafakasztó Szent Demeter román ortodox katedrális
The St. Demetrius Romanian Orthodox Cathedral

Biserica greco-catolică cu hramul “Sfântul Andrei”
Szent András görög katolikus templom
St. Andrew Greek Catholic Church

Biserica reformată
Református templom
Reformed Church

BISERICI / TEMPLOMOK / CHURCHES

Biserica greco-catolică rutenă-maghiară
Rutén-magyar görög katolikus templom
Ruthenian-Hungarian Greek Catholic Church

Biserica ortodoxă “Sf. Arh. Mihail și Gavril”
Mihály és Gáboriel Arkangyalok ortodox templom
Archangels Michael and Gabriel Orthodox Church

Biserica romano-catolică Fecioara Maria de Fatima
Fatimai Szűz Mária római katolikus templom
The Roman Catholic church of the Virgin Mary of Fatima

Biserica reformată suburbie
A kertvárosi református templom
Suburban Reformed Church

10

BISERICI / TEMPLOMOK / CHURCHES

Biserica greco-catolică franciscană Sfântul Anton
Szent Antal görög katolikus ferences templom
The Saint Anthony Greek Catholic Franciscan church

Capela ortodoxă română Izvorul Tămăduirii
A gyógyulás forrása román ortodox templom
The Fountain of Healing Romanian Orthodox chapel

12

BISERICI / TEMPLOMOK / CHURCHES

Biserica romano-catolică Sfântul Spirit
Szentlélek római katolikus templom
The Holy Spirit Roman Catholic church

13

Biserica luterană
Evangélikus templom
Evangelical Lutheran Church

Capela greco-catolică (spital)
Görögkatolikus kápolna (korház)
The greek catholic chapel

15

Biserica ortodoxă română din Ianculești
Román ortodox templom (Szentjánosmajor)
The Romanian Orthodox church (Ianculești)

16

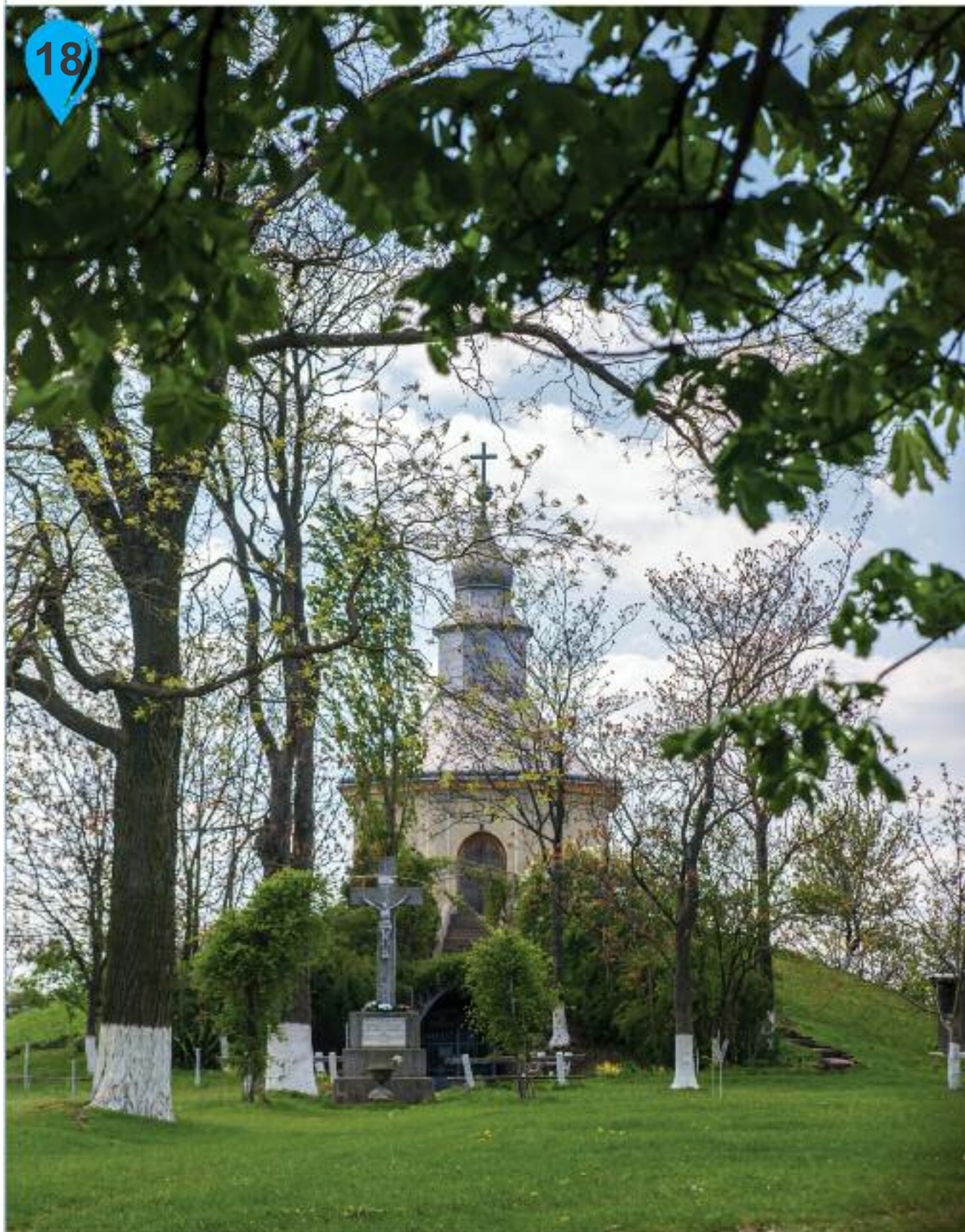
BISERICI / TEMPLOMOK / CHURCHES

Sinagoga neologă
Neológ zsinagóga
Neolog Synagogue

Capela romano-catolică Sf. Treime
Szentháromság római katolikus kápolna
Holy Trinity Roman Catholic chapel

18

BISERICI / TEMPLOMOK / CHURCHES

**Monumentul Ostaşului Român
Román Katona Emlékműve
Romanian Soldier's Monument**

19

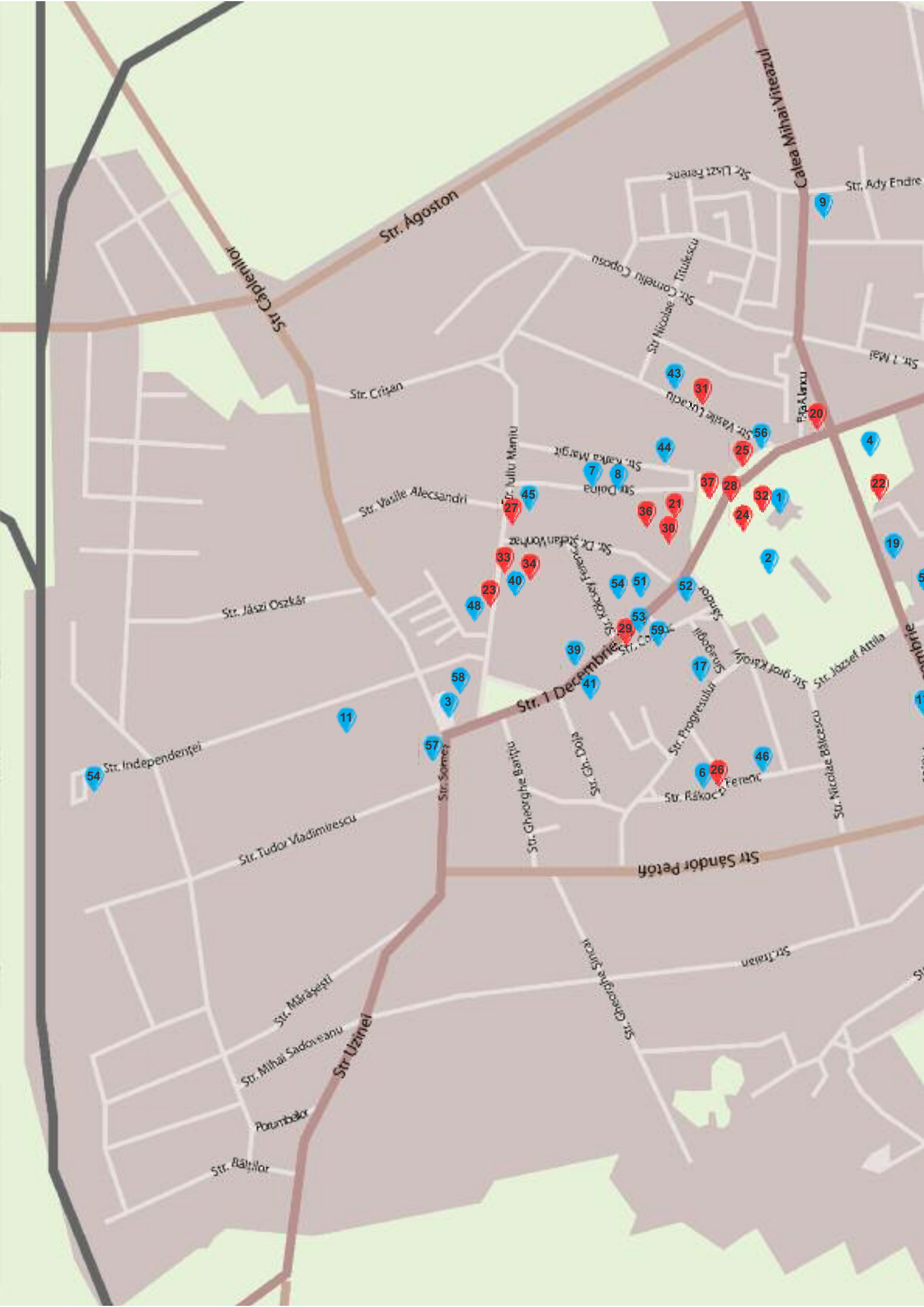

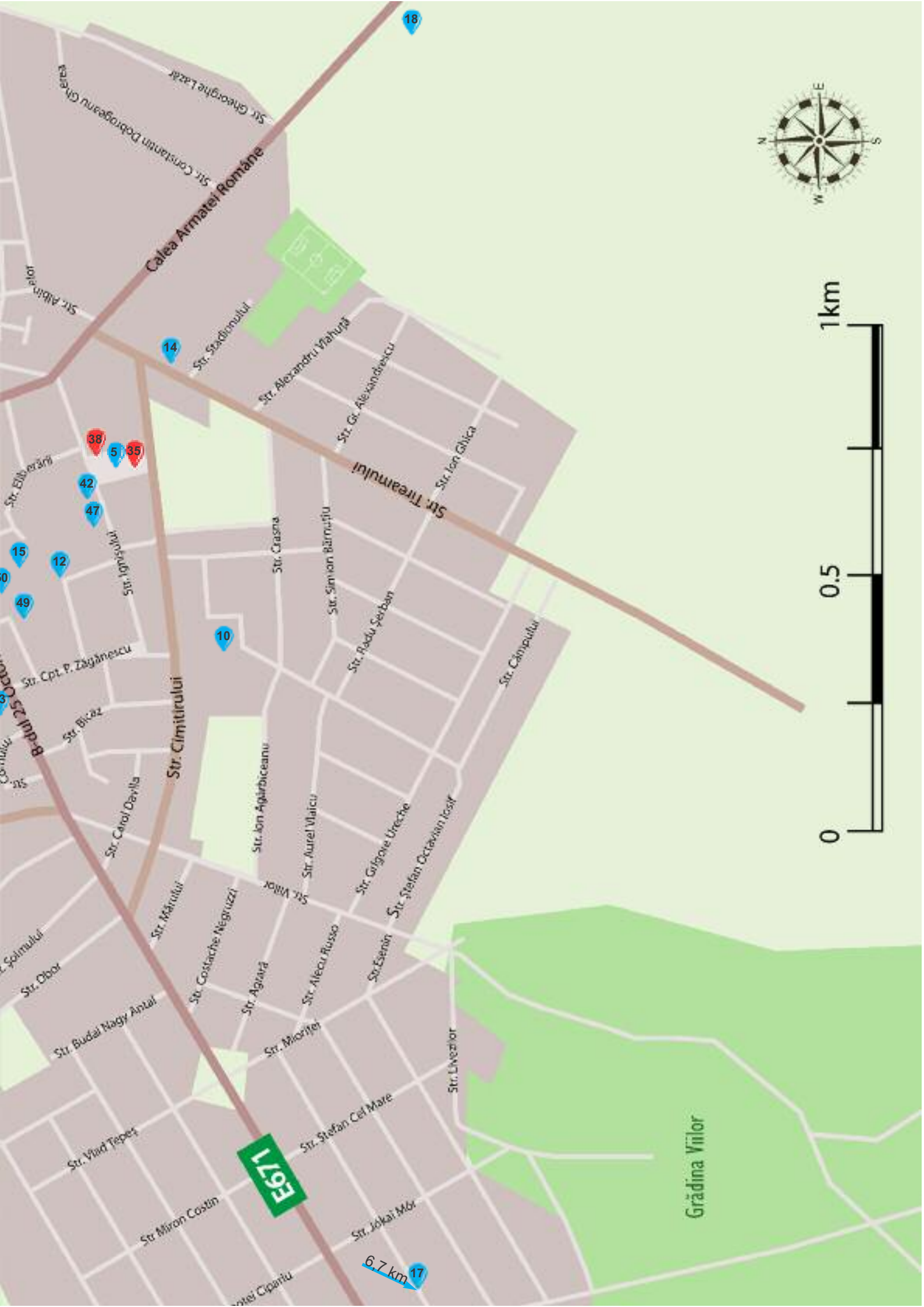
MONUMENTE/STATUI / EMLÉKMŰVEK / STATUES

MONUMENTE/STATUAI / EMLÉKMŰVEK / STATUES

Ady Endre și Otilia Marchiș

"A VITA ÎNSEAMNĂ A REPETA"

Refugiaților români din Carei în urma Diktatului de la
Viena din 30 August 1940

A II. bécsi döntés után Nagykároly m. város területéről
Romániába távozott egyénekről

Die rumänischen Flüchtlinge aus Grosskarol infolge
des Wiener Diktats vom 30 August 1940

PRIMĂRIA / POLGÁRMESTERI HIVATAL / MAYOR OFFICE

PRIMĂRIA / POLGÁRMESTERI HIVATAL / MAYOR OFFICE

TEATRU / SZÍNHÁZ / THEATRE

CULTURĂ / KULTÚRA / CULTURE

CULTURĂ / KULTÚRA / CULTURE

CULTURĂ / KULTÚRA / CULTURE

CULTURĂ / KULTÚRA / CULTURE

CULTURĂ / KULTÚRA / CULTURE

CULTURĂ / KULTÚRA / CULTURE

CULTURĂ / KULTÚRA / CULTURE

CULTURĂ / KULTÚRA / CULTURE

RECREERE / SZABADIDŐ / LEISURE

RECREERE / SZABADIDŐ / LEISURE

RECREERE / SZABADIDŐ / LEISURE

RECREERE / SZABADIDŐ / LEISURE

RECREERE / SZABADIDŐ / LEISURE

RECREERE / SZABADIDŐ / LEISURE

RECREERE / SZABADIDŐ / LEISURE

RECREERE / SZABADIDŐ / LEISURE

41

Școala Gimnazială nr. 1 / 1-es Számú Általános Iskola / Primary School nr. 1

42

Școala Gimnazială Vasile Lucaciu / Vasile Lucaciu Általános Iskola
Vasile Lucaciu Primary School

43

Liceul Teoretic (Gimnaziu) / Az Elméleti Líceum (Általános Iskola)
The Theoretical Lyceum (Primary School)

44

Clubul Elevilor / Diákklub / Student's Club

Liceul Tehnologic Iuliu Maniu / Iuliu Maniu Szakklíceum /
Iuliu Maniu Technical Lyceum

Liceul Tehnologic Simion Bărnuțiu / Simion Bărnuțiu Szakközépiskola
The Simion Bărnuțiu Trade School

Liceul Teoretic / Az Elméleti Líceum
The Theoretical Lyceum

Liceul Romano-Catholic Josephus Calasantius
Kalazanci Szent József Római Katolikus Líceum
The Saint Joseph of Calasanz Roman Catholic Lyceum

Spitalul municipal
A városi kórház
The municipal hospital

Ambulatoriu de specialitate / Járóbeteg szakrendelő / Polyclinic

CAREI / NAGYKÁROLY

51

Fosta școală pentru fete / A volt elemei leányiskola
The formal girls' school

52

Fosta școală pentru băieți / A volt elemei fiúiskola
The formal boys' school

CAREI / NAGYKÁRÓLY

53

Fosta clădire a primăriei / Az egykori városháza
The formal building of the town hall

54

Gara
Az állomás
The railway station

Fostul Hotel București / Az egykori București Hotel
The formal building of Hotel București

Hotel Central

57

Casa Comunitară Sfântul Ladislau
A Szent László Közösségi Ház
The Saint Ladislaus Communal House

58

Conventul piariștilor
A piarista rendház
The Piarist order convent

Sediu de bancă sec. al XIX-lea / XIX-ik sz. bank
Bank from XIXth century

Fosta reședință a Comitatului Sătmărești / A vármegyeház egykori épülete
The formal County Hall

INFORMAȚII UTILE

INSTITUȚII PUBLICE

PRIMĂRIA CAREI

Adresa: 1 Decembrie 1918 nr. 40
Tel: 0261/861662

OFICIU POȘTAL CAREI 1

Adresa: calea Armatei Române nr. 5-7
Tel: 0261/861501
Program de funcționare:
Luni - Vineri 08.00 - 19.00

POLIȚIA

Adresa: strada Independenței nr.1
Tel: 0261/861222 0261/861223

POLIȚIA DE FRONTIERĂ

Adresa: str. 1 Decembrie 1918, nr. 31
Tel: 0261/705364

POMPIERI

Adresa: str. Independenței, nr. 29
Tel: 0261/863692

SERVICIUL S.M.U.R.D.

Adresa: strada Independenței nr. 29
Tel: 112 - NUMĂR UNIC DE URGENȚĂ
(POLIȚIE, SMURD;
AMBULANȚA, JANDARMERIA)

SĂNĂTATE

AMBULANȚA

Adresa: strada Stadionului nr. 15
Tel: 0261/866577

SERVICII DE URGENȚĂ

Adresa: str. 25 Octombrie nr. 25
Tel: 0261/863101 863105

CENTRU DE PERMANENȚĂ HUMANITAS –

Centru de permanență fix
Coordonator Dr.Pecz Elisabeta
Adresa: Carei, str. 25 Octombrie nr. 71
Telefon: 0261-821335

CULTURĂ

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ

Adresa: strada Iuliu Maniu, nr. 10

Tel: 0261/861480

Program de funcționare:
Luni - Vineri 08.00 - 16.00

DIRECȚIA DE CULTURĂ ȘI SPORT CAREI

Adresa: str. 1 Decembrie 1918 nr. 40
Tel: 0261/861679
Program: Luni - Vineri 08.00 - 16.00

FUNDAȚIA CENTRUL DE PROMOVARE A TURISMULUI CULTURAL „GRÓF KÁROLYI”

Adresa: str. 1 Decembrie 1918 nr. 1
Tel: 0261/861481 castelul.karolyi@gmail.com
Program: Luni - Vineri 08.00 - 16.00

MAGAZINUL DE SUVENIRURI

Adresa: str. 1 Decembrie 1918 nr. 1
Tel: 0261/861481
Program: Marți - Duminică 09.00 - 17.00

LIBRĂRIA KARUL LIBRIS

Adresa: str. 1 Decembrie 1918 nr. 12
Program: Luni - Vineri 09.00 - 17.00
Sâmbătă 09.00 - 13.00

CENTRUL CULTURAL CAREI

Adresa: strada Iuliu Maniu nr. 12-14
www.culturacarei.ro
Tel: 0261/865006
Program: Luni - Vineri 09.00 - 15.00

TEATRUL MUNICIPAL CAREI

Adresa: strada Iuliu Maniu nr. 12-14
Tel: 0261/865006
Program: Luni - Vineri 09.00 - 15.00

MUZEUL MUNICIPAL CAREI

Adresa: b-dul 25 Octombrie nr. 1 Castelul Károlyi
Carei, Tel: 0261/864981
Program: Marți - Duminică 09.00 - 17.00
muzeucarei@gmail.com
www.e-castellum.eu

FARMACII

Farmacia Gold T Farm

Adresa: str. Nicolae Titulescu nr. 10
Tel: 0261/861607
Program: NON STOP

Farmacia Sensiblu
Adresa: str. Mihai Viteazu nr. 16 (Centru Comercial Kaufland)
Tel: 0261/863010
Program: Luni - Sâmbătă 08.00 - 21.00
Duminică 08.00 - 18.00

Farmacia Catena
Adresa: calea Mihai Viteazul nr. 1
Tel: 0261/863155; 0755/011432
Program: Luni - Vineri: 08.00 - 21.00
Sâm.: 08.00 - 15.00, Dum.: 08.00 - 14.00

Farmacia Catena
Adresa: str. Ignisului, nr. I3
Tel: 0261/863776; 0743/004611
Program: Luni - Vineri: 08.00 - 21.00
Sâm.: 08.00 - 16.00 Dum.: 08.00 - 13.00
Farmacia Galenus 19
Adresa: p-ța. Avram Iancu, nr. 17,
Tel: 0261/861585
Program: Luni - Vineri 08.00 - 20.00
Sâm.: 08.30 - 14.30

Farmacia Digitalis 1
Adresa: b-dul 25 Octombrie bl. 19
Tel: 0261/863530, 0742038054
Program: Luni - Vineri 08.00 - 21.00
Sâm.: 08.00 - 20.00, Dum.: 08.00 - 20.00

Farmacia Digitalis 2
Adresa: p-ța Avram Iancu, nr. 1
Tel: 0261/863531;
Program: Luni - Vineri 08.00 - 20.00
Sâmbătă: 08.00 - 16.00

Farmacia Digitalis 3
Adresa: Cart. Republicii Bl. 4
Tel: 0261/863533;
Program: Luni - Vineri 08.00 - 19.00
Sâm.: 09.00 - 14.00, Dum.: 09.00 - 13.00

Farmacia Digitalis 4
Adresa: Calea Mihai Viteazu nr.9-17
Tel: 0261/863535;
Program: Luni - Vineri 08.00 - 23.00
Sâm.: 08.00 - 20.00, Dum.: 08.00 - 20.00

Farmacia Mensura
Adresa: str. Ady Endre, bl. B6
Tel: 0261/863377
Program: Luni - Vineri 08.00 - 21.00
Sâm.: 08.00 - 16.00, Dum.: 08.00 - 14.00

Farmacia Nordfarm
Adresa: p-ța Avram Iancu, nr. 3
Tel: 0261/861025
Program: Luni - Vineri 08.00 - 20.00
Sâmbătă: 08.00 - 14.00

Farmacia Hepites
Adresa: str. 1 Decembrie 1918, nr. 37
Tel: 0261/861586
Program: Luni - Vineri 08.00 - 18.00
Sâmbătă: 09.00 - 14.00

Farmacia Primula Carei
Adresa: str. Ignisului, nr. 2/a
Tel: 0361/419489
Program: Luni - Vineri 08.00 - 18.00

SCHIMB VALUTAR

S.C. MARIUS MOLD 2005 S.R.L.
str. Vasile Lucaciu nr. 2
Program: Luni - Duminică 07.00 - 22.00

S.C. MARIUS MOLD 2005 S.R.L.
str. 1 Decembrie 1918 nr. 6
Program: Luni - Vineri 09.00 - 17.00
Sâmbătă 09.00 - 14.00

S.C. MARIUS MOLD 2005 S.R.L.
str. Mihai Viteazu nr. 5,
Program: Luni - Vineri 09.00 - 17.00
Sâmbătă 09.00 - 14.00

BSG AMANET & EXCHANGE
Adresa: p-ța Avram Iancu, nr. 3
Tel: 0751/220650
Program: Luni - Vineri 08.00 - 19.00
Sâmbătă 08.00 - 16.00

EXCHANGE SFERLELEU
str. Corneliu Coposu nr.1
Program: Luni - Duminică 07.00 - 22.00

CLASS EXCHANGE
str. calea Mihai Viteazul str. 18
Program: Luni - Vineri 08.00 - 20.00
Sâmbătă 08.00 - 20.00

BĂNCI

B.C.R.
str. Dr. Stefan Vonzhaz nr.2
Program: Luni - Vineri: 09.00 - 17.00

B.R.D.

Strada 1 Decembrie 1918 nr. 12
Program: Luni - Vineri 09.00 - 16.45

CEC BANK
str. Mihai Viteazu nr. 9
Program: Luni - Vineri 09.00 - 16.30

RAIFFEISEN BANK
str. 1 Decembrie 1918 nr. 19
Program: 09.00 - 17.00

UNICREDIT
calea Mihai Viteazu nr. 27
Program: Luni - Vineri 08.30 - 17.00

BANCA TRANSILVANIA
calea Mihai Viteazu nr. 25
Program: Luni - Vineri 09.00 - 17.00

BANCOMATE ATM

BANCPOST: str. Mihai Viteazu nr. 5

BCR: str. Mihai Viteazu nr. 33-35

BCR: str. Mihai Viteazu nr. 16 (Kaufland)

BCR: str. dr. Ștefan Vonz nr. 2

BRD: p-ța Avram Iancu nr. 7-9

BANCA TRANSILVANIA:
str. Ignișului, nr. 2

BANCA TRANSILVANIA:
calea Mihai Viteazu nr. 25

BANCA TRANSILVANIA:
str. 25 Octombrie nr. 25

CEC BANK: str. Mihai Viteazu nr. 2, bl. MV 18-20,
PMV-2 Parter

EURONET: str. Mihai Viteazu nr. 5

GARANTI BANK: str. C. Coposu nr. 2

RAIFFEISEN: str. 1 Decembrie 1918 nr. 19

RAIFFEISEN: calea Armatei Române nr. 15

UNICREDIT: calea Mihai Viteazu nr. 27

ATM - Multifunctional (Unicredit, Patria Bank, Idea Bank, Credit Agricole, OTP Bank, Pro Credit Bank, Libra, Intesa Sanpaolo Bank, Blom Bank France)
Calea Mihai Viteazu nr 19

CENTRE COMERCIALE
PIAȚA AGRO-ALIMENTARĂ
str. Ignișului, nr. 13
Program: Luni 08.00 - 16.00
Vineri 08.00 - 16.00

KAUFLAND
str. Mihai Viteazul nr. 16
Program:
Luni - Sâmbătă 08.00 - 21.00
Duminică 08.00 - 18.00

PENNY MARKET
str. Ignișului nr. 15
Program:
Luni - Sâmbătă 08.00 - 21.00
Duminică 08.00 - 19.00

LIDL
str. Mihai Viteazul nr. 36-40
Program:
Luni - Sâmbătă 07.30 - 22.00
Duminică 08.00 - 18.00

UNICARM S.R.L.
str. Mihai Viteazul nr. 28-30
Program:
Luni - Sâmbătă 06.00 - 22.00
Duminică 08.00 - 20.00

S.C. EDEX S.R.L.
calea Armatei Române, nr 15
Program:
Luni - Sâmbătă 08.00 - 22.00
Duminică 08.00 - 20.00

S.C. LUDY S.R.L.
str. Căplenilor nr. 9
Program:
Luni - Sâmbătă 08.00 - 22.00
Duminică 08.00 - 20.00

S.C. LUDY S.R.L.
str. Ferdinand nr. 45 b
Program:
Luni - Sâmbătă 08.00 - 22.00
Duminică 08.00 - 20.00

BENZINĂRII

LUKOIL

str. Mihai Viteazu nr. 88
(ieșire spre Satu Mare)
Tel: 0751055246

MOL

str. 25 Octombrie nr. 112
(ieșire spre Oradea)
Tel: 0371 000 154

PETROM

str. Cimitirului nr. 16
Tel: 0372/483703
Program: Luni - Duminică 06.00 - 22.00

AGROINDUSTRIALA

str. Mihai Viteazu nr. 91
(ieșirea spre Satu Mare)

TRANSPORT

FIRME DE TAXI

EURO TAXI CAREI S.R.L.

str. Vasile Lucaciu colț cu
1 Decembrie 1918
Tel: 0261-865555, 0745.666.498

SC OCH TAXI SRL

p-ța Avram Iancu
Tel: 0261/862.200
0740.024.166, 0724.244.166

MICROBUZ

CURSE ZILNICE

CAREI – SATU MARE

DANISEB

Tel: 0771 593 970
CURSE ZILNICE
CAREI – BAI A MARE, CAREI – ORADEA
AUTOGENN (C&I COMSERV)
Tel: 0259/471.690
+4 0740.377.212, +4 0723.368.312
CURSE ZILNICE
CAREI – SIGHETU MARMAȚIEI

SC BUSTRANS SRL – JAN

Tel: 0728.931.198
CURSE ZILNICE
CAREI – CLUJ-NAPOCA

FANY

Tel: 0741.607.941, 0756.418.484
0726.626.644
CURSE CAREI – BUDAPESTA

SC EDMEEA TRANS

Tel: 0361-805.800, 0744.610.682

GARA

Adresa: strada Independenței
Tel: 0261.861.266

AEROPORTUL SATU MARE

Sos. Satu Mare-Zalau, KM 9,5
Tel: +4 0261/768640 , +4 0261/768640
+4 0261/768846
E-mail: office@aeroportulsm.ro
Rezervari bilete: <http://www.esky.ro/bilete-de-avion/Romania/Satu-Mare>

TURISM

GAMMA TOUR

calea Armatei Române nr. 4
Program: L - V 09.00 - 17.00
Tel: 0361/408.621
E-mail: gamma_tour@yahoo.com

SAVI TRAVEL

str. Mihai Viteazu nr 1. bl. MV 17
Program: L - V 09.00 - 17.00
Tel: 0361/401.801
E-mail: office@savitravel.ro

”Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către cetățeni în Municipiul Carei”

Nevoia permanentă de a îmbunătăți accesul cetățenilor la informație și de a lărgi gama de servicii atât cele on-line cât și cele de informare directă, contribuind astfel la o transparență decizională crescută, se datorează numărului tot mai ridicat de cetățeni cu care se intră în contact, a cererilor numeroase și diverse cu care aceștia vin către administrația publică, precum și a preocupării continue a administrației locale de a servi cât mai eficient interesele acestora.

În urma analizelor efectuate în domeniul serviciilor publice, îmbunătățirii relațiilor și a interacțiunii între cetățeni și administrația publică locală, Primăria Municipiului Carei a eficientizat desfășurarea activităților la nivelul administrației publice locale prin simplificarea procedurilor asociate serviciilor publice locale pentru cetățeni și mediul de afaceri.

În acest sens a fost depus proiectul intitulat ”Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către cetățeni în Municipiul Carei” prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, cofinanțat din Fondul Social European.

Obiectivul general al proiectului constă în dezvoltarea capacității instituționale și optimizarea activității la nivelul Municipiului Carei prin măsuri implementate din perspectiva back-office (adaptarea procedurilor interne de lucru, digitalizarea arhivelor) și front-office (oferirea de servicii și informații accesibile tuturor cetățenilor), pentru serviciile publice furnizate de către administrația publică locală

precum și dezvoltarea aptitudinilor angajaților. Pentru o mai bună înțelegere a obiectivului general, s-a făcut defalcarea acestuia în două obiective specifice și anume:

Obiectivul specific 1: Implementarea unor măsuri în corespondență cu Planul integrat pentru simplificarea procedurilor administrative pentru cetățeni din perspectivele front-office și back-office prin achiziția și implementarea unei platforme integrate care va furniza digital fluxurile de lucru de bază din cadrul instituției și va asigura accesul online la serviciile publice gestionate de Municipiul Carei.

Obiectivul specific 2: Dezvoltarea cunoștințelor și abilităților a 30 de angajați din cadrul personalului de conducere și execuție al UAT Municipiul Carei, în vederea sprijinirii măsurilor vizate de proiect prin instruirea utilizatorilor în ceea ce privește soluțiile informatice managementului documentelor.

Diversificarea gamei de servicii oferite este necesară pentru a acoperi un număr cât mai mare de cetățeni. Astfel, prin prezentul proiect se oferă o alternativă la modul clasic de livrare a serviciilor gestionate de municipalitate, pe de o parte, prin preluarea documentelor și datelor în format electronic de la cetățeni/mediu de afaceri, urmărindu-se creșterea gamei de servicii oferite în sistem electronic, disponibilitate extinsă a serviciilor electronice către cetățeni, creșterea eficienței în tratarea solicitărilor și pe de altă parte prin introducerea de metode noi de transmitere și accesare a informației noi, pentru cetățenii care nu utilizează serviciile on-line. Preocuparea este în

aceeași măsură de a oferi informație, dar și de a contribui la utilizarea serviciilor on-line de către un număr cât mai mare de beneficiari.

Reducerea birocrăției și simplificarea procedurilor, atât pentru cetățeni și mediul de afaceri, cât și la nivel inter și intra-instituțional sunt de natură să eficientizeze activitatea administrației publice (din perspectiva costurilor și timpului de reacție) și să crească gradul de transparență și integritate în prestarea serviciilor, contribuind totodată la creșterea gradului de satisfacție a cetățeanului și la îmbunătățirea imaginii administrației publice.

Proiectul contribuie la soluționarea nevoilor identificate prin implementarea unor măsuri de simplificare pentru cetățeni, în corespondență cu Planul integrat pentru simplificarea procedurilor administrative aplicabile cetățenilor, atât din perspectiva back-office și front-office cât și a livrării informației. În acest sens se are în vedere diversificarea serviciilor oferite, pentru a oferi posibilitatea unui număr cât mai mare de cetățeni să interacționeze cu administrația publică locală.

Astfel, s-a implementat un sistem integrat constând în platforme on-line cu circuit intern și extern, un modul GIS consultare publică, se va restructura portalul web, s-au implementat aplicații accesate prin intermediul telefoanelor mobile, s-au achiziționat echipamente care să ofere acces on-line și cetățenilor care nu au acasă calculatoare prin intermediul unui sistem electronic de informare a cetățenilor (amplasat în zona centrală). De asemenea, o atenție sporită a fost acordată materialelor informaționale, precum broșuri care să aducă la cunoștință metodele implementate, publicații informative care să ofere informații utile cetățenilor și vizitatorilor, hărți cu poziționarea principalelor instituții administrative, de cultură, obiective, străzi.

Obiectivele demersului de simplificare a procedurilor administrative aplicabile cetățenilor sunt: economisirea resurselor utilizatorilor pentru

accesarea serviciilor (financiare, timp, informaționale, confort); realizarea de efecte semnificative de antrenare și în alte domenii de interacțiune cu cetățenii; simplificarea obținerii informațiilor de către cetățeni de la o singură „sursă”, evitarea deplasării la mai multe instituții; degrevarea instituțiilor publice de resurse implicate în interacțiunea cu cetățenii (timp, informaționale, materiale, financiare, corespondență).

Soluțiile implementate au în vedere plasarea în centru a cetățeanului, respectiv integrarea proceselor aferente unui serviciu și garantarea securității informațiilor colectate și/sau prelucrate, cu scopul reducerii poverii pentru utilizatori (front-office), concomitent cu adaptarea și simplificarea funcțiilor și proceselor suport (back-office), fiind dublate de o analiză a sistemului și de o regândire/ajustare a acestuia.

Serviciile electronice specifice implementate, țin cont de următoarele criterii definite în Planul de simplificare: costurile generate pentru cetățeni; complexitatea procedurii; relaționarea cu alte servicii propuse pentru simplificare; rolul de referință pentru alte servicii și interacțiuni ale cetățenilor cu instituțiile publice: numărul anual ridicat al beneficiarilor. S-au implementat servicii electronice pentru fiecare din cele 7 categorii de servicii de prioritate ridicată identificate în Planul integrat pentru simplificare.

De asemenea s-au implementat măsuri care să promoveze pe de o parte proiectul (conferințe, masă rotundă, afișe, articole de presă, anunțuri on-line) și pe de altă parte serviciile/informațiile oferite (broșuri, publicații, hărți).

Caracterul inovator al proiectului constă în integrarea următoarelor principii în cadrul soluțiilor prevăzute a fi implementate:

a) acces facil și imediat către servicii publice care să fie disponibile non-stop și accesibile de acasă, de la serviciu, sau din orice altă locație, independent de tipul de dispozitiv folosit, PC/laptop sau dispozitive

mobile (telefoane, tablete).

b) identitatea electronică a cetățeanului - acces la servicii electronice utilizând un mijloc de comunicare uzual, utilizarea adresei de e-mail pentru autentificarea în portalul primăriei, trasabilitatea datelor cu caracter personal solicitate și transmise cetățenilor, cu respectarea legislației în vigoare, implementarea unei aplicării de gestiune integrată a comunicării cu cetățeanul.

c) schimbul electronic de documente, completarea de formulare online, furnizarea de notificări automate și dovezi referitoare la manipularea datelor transmise.

d) utilizarea unor soluții complementare pentru cei care nu sunt posesori sau utilizatori de PC sau dispozitive mobile smart.

În urma implementării acestui proiect, cetățenii Municipiului Carei precum și persoanele care apelează la administrația publică locală dispun de următoarele posibilități:

- Posibilitatea de a accesa serviciile publice locale cu ajutorul smartphone-ului, laptop sau PC de acasă sau din orice punct care permite conexiune la internet;

- Accesarea unui portal web al Primăriei Municipiului Carei complet nou care cuprinde informații de interes local atât pentru cetățenii municipiului cât și pentru alți vizitatori;

- Prin intermediul portalului web al Primăriei Municipiului Carei, cetățeanul are posibilitatea să își creeze un cont on-line prin intermediul căruia poate depune cereri către Primărie, poate solicita diferite documente în regim electronic și se poate programa în audiență, în regim on-line;

- Prin intermediul serviciilor on-line cetățenii au posibilitatea de a efectua plăți către administrația publică locală, pot ține evidența documentelor solicitate și emise de către Primărie precum și a tuturor solicitărilor care se află în diferite etape (verificare preliminară, înregistrare, în lucru, finalizat, etc.);

- Cu ajutorul digitalizării arhivelor fizice de documente ale Primăriei, cetățeanul are ocazia să solicite și să obțină documente în regim digital mult mai repede;

Având în vedere evoluția și dezvoltarea continuă a sectorului digital în instituții publice, considerăm că este absolut necesară adoptarea unor asemenea sisteme atât pentru a veni în sprijinul tuturor cetățenilor prin îmbunătățirea comunicării dintre cetățean și instituție publică, minimalizarea birocrăției și economisirea de timp cât și pentru a oferi transparență mult mai bună asupra activităților desfășurate de către UAT Municipiului Carei.

Procese de lucru digitalizate total

1. COMERȚ

- » Ocupare temporară domeniu public sau

privat al UAT

- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniu Public și Privat, Agricol

» Autorizație de funcționare pentru desfășurarea activităților comerciale

- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial

2. TAXE ȘI IMPOZITE

» Eliberare certificat de atestare fiscală PF/PJ

- Serviciul Taxe și Impozite

» Stabilire taxă pentru afișaj în scop de reclamă și publicitate

- Serviciul Taxe și Impozite

» Stabilire taxă pentru servicii de reclamă și publicitate

- Serviciul Taxe și Impozite

» Eliminare raport situație patrimoniu contribuabil

- Serviciul Taxe și Impozite

» Deconectarea impozitului pe spectacole în cazul manifestărilor artistice și competițiilor sportive

- Serviciul Taxe și Impozite

3. AUDIENȚE

» Înscriere în audiență

- Compartiment Comunicare

4. INFORMAȚII PUBLICE

» Cerere informații de interes public L544/2001

- Compartiment Comunicare

5. PETIȚII

» Sesizare/ reclamație/ petiție

- Compartiment Comunicare

6. DOMENIUL PUBLIC

» Aviz de spargere

- Serviciul Tehnic, Achiziții Publice-Investiții

» Aviz de racordare la rețeaua de gaze naturale

- Serviciul Tehnic, Achiziții Publice-Investiții

» Avizare tăiere/ toaletare arbori

- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial

7. REGISTRUL AGRICOL

» Înscrierea, modificarea sau radierea datelor în registrul agricol

- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniul public și Privat, Agricol

» Eliberare adeverință cu suprafața de teren deținută pentru APIA

- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniu Public și Privat, Agricol

» Eliberare adeverință pentru ApaServ/ E-ON/ Electrică

- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniu Public și Privat, Agricol

» Adeverință teren agricol

- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniu Public și Privat, Agricol

» Eliberare adeverință din care să rezulte ca NU deține teren în proprietate

- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniu Public și Privat, Agricol

» Adeverință rol agricol

- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniu Public și Privat, Agricol

Procese de lucru digitalizate parțial

1. SERVICII SOCIALE

» Anchetă socială pentru persoane cu dizabilități-adulți

- Direcția Asistență Socială

» Anchetă socială pentru persoane cu dizabilități-copii

- Direcția Asistență Socială

» Indemnizație lunară de handicap

- Direcția Asistență Socială
 - » Anchetă socială
- Direcția Asistență Socială
 - » Acordare concediu și indemnizație lunară pentru creșterea copiilor
- Direcția Asistență Socială
 - » Acordare stimulent pentru revenirea părintelui la locul de muncă
- Direcția Asistență Socială
 - » Acordare ajutor social
- Direcția Asistență Socială
 - » Acordarea ajutoarelor pentru încălzirea locuinței
- Direcția Asistență Socială
 - » Acordarea ajutoarelor pentru urgență
- Direcția Asistență Socială
 - » Acordarea alocație pentru susținerea familiei
- Direcția Asistență Socială
 - » Acordare stimulent educațional
- Direcția Asistență Socială
 - » Eliberare card legitimație pentru persoane cu dizabilități
- Direcția Asistență Socială
 - » Delegarea autorității părintești
- Direcția Asistență Socială
 - » Acordare alocație de stat pentru copii
- Direcția Asistență Socială

2. LOCUINȚE

- » Repartizare locuință ANL pentru tineri, destinată închirierii
- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniul public și Privat, Agricol
 - » Prelungire contract închiriere locuință ANL pentru tineri
- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniul public și Privat, Agricol
 - » Repartizare locuință din fondul locativ destinată închirierii
- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniul public și Privat, Agricol
 - » Prelungire contract închiriere locuință fond locativ

3. CURATELĂ

- » Autorizare tranzacții bancare de retragere sume de bani deținute de minori
- Direcția Asistență Socială
 - » Autorizare acceptare succesiune de către minor
- Direcția Asistență Socială
 - » Autorizare acte de dispoziție privind bunuri aflate în proprietatea unui minor – imobile, autoturisme, acțiuni
- Direcția Asistență Socială

4. TUTELĂ

- » Numire tutore
- Direcția Asistență Socială

5. PATRIMONIU

- » Eliberare duplicate/ copii documente din arhivă
- Compartiment Comunicare

6. REGISTRU AGRICOL

- » Eliberare adeverință pentru schimbarea categoriei de folosință a terenurilor agricole
- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniul public și Privat, Agricol
 - » Eliberare atestat de producător și carnet de comercializare
- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniul public și Privat, Agricol
 - » Eliberare carnet de comercializare
- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniul public și Privat, Agricol
 - » Înregistrarea în registrul agricol a contractelor de arendă
- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniul public și Privat, Agricol
 - » Cerere pentru afișarea ofertei de vânzare a terenului
- Serviciul Patrimoniu, Administrare Domeniul public și Privat, Agricol

7. COMERȚ

- » Avizare comercializare (temporară) obiecte specifice sărbătorilor de iarnă/primăvară
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Avizare funcționare terase sezoniere
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Notificarea vânzărilor de soldare
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Notificarea vânzărilor de lichidare
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial

8. TRANSPORT

- » Autorizare transport în regim de taxi(societate)
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Autorizare transport în regim de taxi (vehicul)
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial

9. TAXE ȘI IMPOZITE

- » Înregistrarea în evidența fiscală a terenurilor PF (declarație fiscală)
- Serviciul Taxe și Impozite
- » Înregistrarea în evidența fiscală a clădirilor PF (declarație fiscală)
- Serviciul Taxe și Impozite
- » Înregistrare în evidența fiscală a mijloacelor transport PF (declarație)
- Serviciul Taxe și Impozite
- » Scoatere din evidența fiscală a mijloacelor de transport PJ
- Serviciul Taxe și Impozite
- » Înregistrare în evidența fiscală a terenurilor PJ (declarație fiscală)
- Serviciul Taxe și Impozite
- » Înregistrare în evidența fiscală a clădirilor PJ (declarație fiscală)
- Serviciul Taxe și Impozite
- » Înregistrare în evidența fiscală a mijloacelor de transport PJ
- Serviciul Taxe și Impozite
- » Înregistrarea/vizarea abonamentelor și biletelor de intrare la spectacole
- Serviciul Taxe și Impozite

10. URBANISM/ CONSTRUCȚII

- » Eliberare Certificat de Nomenclatură stradală și adresă
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Certificat de urbanism
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Prelungire certificat de urbanism
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Autorizație de construire/desființare
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Prelungire Autorizație de construire/Desființare
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Comunicare privind începerea execuției lucrărilor
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Comunicare privind încheierea execuției lucrărilor
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Emitere notă regularizare taxă și proces verbal de recepție pentru studiul fizic al lucrărilor
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Eliberare Certificat de atestare a edificării/extinderii construcției
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial
- » Recepția la terminarea lucrărilor de construire/desființare
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial

11. DOMENIUL PUBLIC

- » Avizare tăiere/ toaletare arbori
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial

12. TRANSPORT

- » Înregistrarea vehiculelor care nu se supun înmatriculării
- Serviciul Urbanism, Protecția Mediului și Comercial

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!**

**Titlul proiectului “Introducerea de sisteme și standarde comune
în administrația publică locală ce optimizează procesele
orientate către cetățeni în Municipiul Carei”**

Codul proiectului: 670/129237

Denumirea beneficiarului

UNITATEA ADMINISTRATIV TERITORIALA MUNICIPIUL CAREI

**Data publicării
februarie 2023**

*„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția
oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”*

Material distribuit gratuit

